

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Interreg

Co-funded by
the European Union

Central Baltic Programme

BalticReed

BALTIC REED –HANKE: VESIKASVIEN NIITTO JA JATKOKÄYTTÖ

Michelle Kozlova

23.4.2024

Karvianjoki-vesistöalueyhmän kokous

JÄRVIRUOKON NIITTÄMISEN SUUNNITTELU - LYHYESTI

Baltic Reed -hanke

- Kansainvälinen järviruokohanke
- Toteutus 2023-2026
- Tavoitteena parantaa ruovikon niiton arvoketjuja, logistiikkaa ja jatkokäyttöä
- Hanketta vetää John Nurminen Säätiö
- Niittää 300 ha ruovikkoa Suomessa, Ahvenanmaalla ja Ruotsissa
- Ranta-alueiden monikäyttösuunnitelmien edistäminen
- Lainsäädäntökatsaus ruovikon niittoon liittyviin lainsäädännöllisiin pullonkauloihin
- [BalticReed-hanke - John Nurmisen Säätiö \(johnnurmisen-saatio.fi\)](https://johnnurmisen-saatio.fi/)
- [\(24\) BalticReed: Company Page Admin | LinkedIn](#)

Niitto tarpeen arviointi

- Viime vuosikymmeninä ruovikkoalueet ovat lisääntyneet voimakkaasti vesistöjen rehevöitymisen ja rannikkolaidunten vähenemisen vuoksi.
- Ruovikkoalueet myös tärkeitä elinympäristöjä.
- Samalla kun ruovikkoalueiden laajeneminen haittaa avoimista ranta-alueista riippuvaisia uhanalaisia lajeja, hyötyvät jotkut lajit ruovikoiden tarjoamasta suojasta.
- Vaikka ruovikot osaltaan heikentävät veden laatua, ne tuovat myös rannoille näkösuojaa ja torjuvat eroosiota.
- Kestävän niiton suunnittelu edellyttää rannikkoalueiden tarkastelua kokonaisuutena
- **Luonnon monimuotoisuuden kannalta paras ratkaisu on mosaiikkimainen ruovikko, jossa eläimille jää myös pesimä- ja piilopaikkoja.**

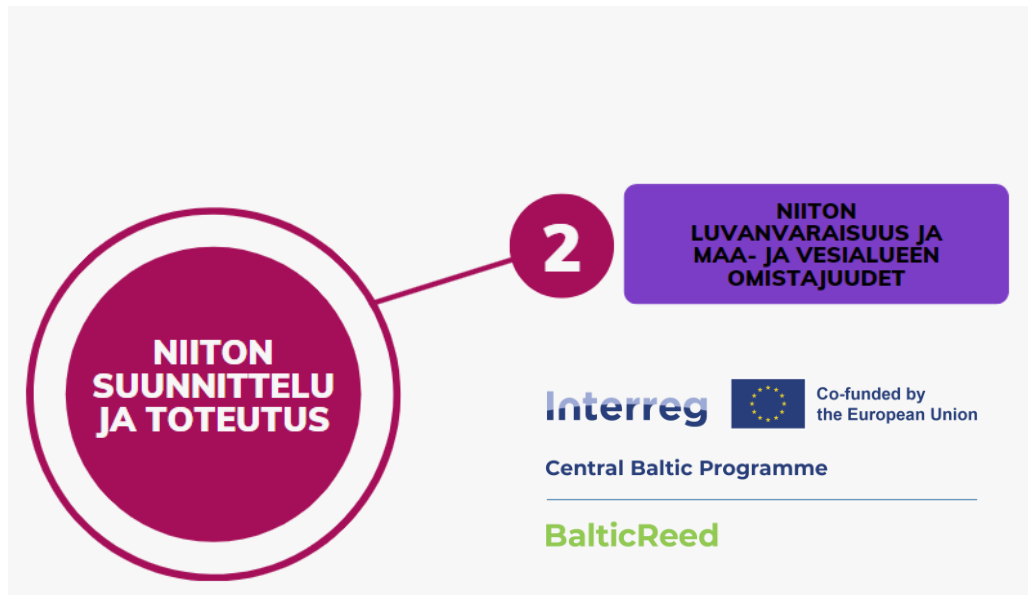

Niitto tarpeen arviointi

- **Selvitettävä onko niittoalueella luonnonsuojelullisia arvoja?**
 - [Paikkatietoikkuna](#), ELY –keskukseen yhteydenotto
- **Mikä on niiton tarkoitus tai toivottu lopputulos?**
 - Ruovikon taannuttaminen? Järviruokon hyötykäyttö? Laidunnus? Syyt voivat olla monitahoisia.

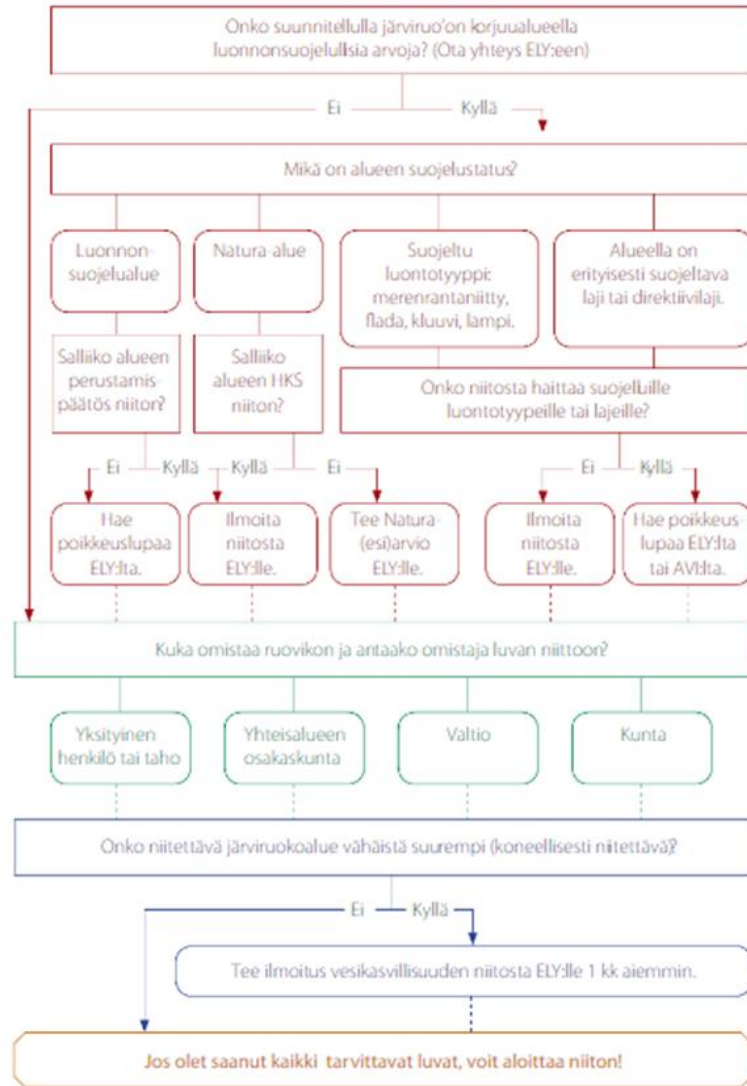

Niiton luvanvaraisuus ja maa- ja vesialueen omistajuudet

- Maa- ja vesialueilla niittäminen aina vaatii maanomistajien ja/tai vesialueen omistajien luvan niittämiseen.
- Haasteena vesiosakaskunnat: järjestäytynyt tai järjestäytymätön vesiosakaskunta
- Niin maa- kuin vesialueilla niittämisessä pitää tarkistaa alueen suojelustatus:
 - Jos on Luonnonsuojelualue, Natura alue, suojeltu luontotyyppi tai suojeltava lajeja alueella → sallitaanko niitto alueella?
 - Mahdollisesti tarve poikkeuslupa, ilmoitukseen ELY:lle, tai Natura- esiarvioon.
- Tarkistettava kaavoitus: tarvitaanko maisematyölupaa?

Milloin järviruo'on niittoon tarvitaan lupa?

ELY = Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka neuvoo niittoon liittyvissä lupa-asioissa.
 AVI = Aluehallintovirasto
 HKS = Hoito- ja käyttösuunnitelma
 ---- = Poikkeus- ym. lupien saaminen ei ole itsestäänselvyys.

Lähde: Silen 2007

Interreg

Co-funded by
the European Union

Central Baltic Programme

BalticReed

2

NIITON
LUVANVARAISUUS JA
MAA- JA VESIALUEEN
OMISTAJUUDET

NIITON
SUUNNITTELU
JA TOTEUTUS

Niiton luvanvaraisuus ja maa- ja vesialueen omistajuudet

- Maalla suoritettavaan niitto ei vaadi niitto- ja ruoppausilmoitusta
- Vesikasvillisuuden niittäminen vaatii niitto- ja ruoppausilmoituksen.
- [Ilmoitus rannan ruoppauksesta tai niitosta - Suomi.fi](https://www.suomi.fi) sähköinen lomake ilmoituksen tekemiseen.
- Tehtävä 30pvä ennen niiton aloitusta
- Muita mahdollisia vaatimuksia: Vesilain mukainen vesilupa

NIITON
SUUNNITTELU
JA TOTEUTUS

3

NIITON LOGISTIIKAN
SUUNNITTELU

Niiton logistiikan suunnittelu

Niiton ajankohta

Minkälainen maasto tai veden syvyys

Kulkureitti niittoalueelle: teiden kunto ja maan kantavuus.

Niittotapa: murskaus, pitkänä niittäminen, niputus ym.

Niittomateriaalin kerääminen

Niittomateriaalin läjitys

Niittomateriaalin pois kuljetus ja mahdollinen välivarastointi

Alueen niitto- ja keruu yritykset

Niittomateriaalin jatkokäyttö

Apua logistiikan suunnitteluun:

- [Leikkuu - Ruoko - ELY-keskus](#)
- [Järviruoko TurkuAMK | Järviruoko TurkuAMK](#)
- [Opas-ruovikoiden-niiton-suunnitteluun-ja-ruoon-hyotykayttoon.pdf \(johnnurmisen-saatio.fi\)](#)

Ruokomateriaalin jatkokäyttö

- Ruo'on jatkokäyttö mahdollisuudet riippuvat pitkälti ruovikon niittotavasta: niiton suunnittelu vaiheessa on hyvä olla yhteyksissä jatkokäyttäjiin.
- Ruovikon määrä saattaa olla myös rajoittava tekijä ruovikon jatkokäytössä
- Lokaalit maanviljelijät, kunta, tai ruokoyritykset
- Neuvontaa ja kontakteja: [John Nurmisen Säätiö](mailto:johnnurmisen@saatio.fi) tarjoaa tukea ruovikon hyötykäyttöön - [John Nurmisen Säätiö \(johnnurmisen-saatio.fi\)](http://johnnurmisen-saatio.fi)

Ruokomateriaalin jatkokäyttö

- Maanparannusaineena pellolla
- Rehuna
- Kasvualustana
- Katteena kukkapenkissä ja kulkuväylällä.
- Hedelmäpuiden runkosuojana.
- Kuivikkeena ulkokäymälässä ja kompostorissa.
- Rakennelmia puutarhaan, kaivonkansi tai muu varjo.
- Rakennusmateriaali: ruukokatot, eristelevyt ym.
- Energiapoltto
- Ruo' on innovatiivinen jatkokäyttö: kosmetiikassa ja esimerkiksi ruukopillit
- [Kuinka hyödyntää järviruokoa puutarhassa tai mökillä? | Järviruoko TurkuAMK](#)
- [Ruoko - Ruoko - ELY-keskus](#)

Avustukset ja tuki suunnitteluun

Suunnittelun tukena:

- ELY-keskuksen ruokosivut
- Turun AMK:n ruokosivut
- Niitto-opas
- John Nurminen Säätiö
- Hankkeet: kuten BalticReed- hanke- michelle.kozlova@ely-keskus.fi

Avustuksia:

- Jatkokäyttö ja keruu: John Nurminen säätiö
- [John Nurmisen Säätiö tarjoaa tukea ruovikon hyötykäyttöön - John Nurmisen Säätiö \(johnnurmisenstaatio.fi\)](https://johnnurmisenstaatio.fi)
- ELY:n vesienhoidon avustushaku syksyisin loka-marraskuussa → Avustusprosentti 50 %, omarahoitus 50 % → Ensisijaisesti hyvää huonommassa tilassa oleville vesialueille tai riskissä oleville vesialueille
- [Avustukset vesistö-, vesitalous- ja kalataloushankkeisiin - ely - ELY-keskus](#)
- [Kunta- ja Järjestö Helmi-ohjelma - Rahatpintaan.fi](#)
- Omarahoituksen haku esim. säätiöiltä, hankkeilta, osakaskuntien tms. hanketoimijan omista varoista.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos! Kysymyksiä?

Michelle Kozlova

BALTIC REED –HANKE: 23.4.2024

VESIKASVIEN NIITTO JA JATKOKÄYTTÖ
Karvianjoki-vesistöalueyhymän kokous

Interreg

Co-funded by
the European Union

Central Baltic Programme

BalticReed